

EL TEMPS QUE CORRE per JOAN F. MIRA

Espanyols i demòcrates

“De manera que la cosa és perfectament clara. D’una banda hi ha ‘ells’, els bons nacionalistes espanyols plurinacionals multiculturals sense barreres, i d’altra banda ‘nosaltres’, els dolents bascos i catalans nacionalistes uninacionals monoculturals (monolingües també?) tancats per altes barreres que alcem contra el curs de la història, etc.”

De vegades no es pot arribar a entendre si són descarats o són imbècils, si són innocents o són fantàsticament cínic, si són inconscients o són perversament intel·ligents. Suposem que siga la part més favorable de cada alternativa, pensem bé o no del tot malament, fem-los el favor de pensar que en el fons també són bones persones. Altrament, si haguérem de jutjar el que diuen i el que fan pel seu propi pes, hauríem de pensar massa malament, i això està lleig. Què pensarien vostès, per exemple, d’una columna d’opinió en un gran diari de Madrid, escrita per un científic de la política i la història, si el títol de la columna és *“Nacionalista y demócrata no puede ser”*. Escrit així, amb totes les lletres i paraules. De tal manera que vostès i jo, la pràctica totalitat dels lectors d’aquesta revista i d’algunes altres, Jordi Pujol, els benedictins de Montserrat, els assistents als sopars i manifestacions del Bloc Jaume I, els afiliats a Convergència i els votants d’ERC, els membres de l’Obra Cultural Balear, i algunes desenes de milers més de conciutadans nostres no poden ser demòcrates. Per definició. És tan increïble que demana alguna explicació. Com aquesta, que sense voler dóna l’autor de tan alt pensament, catedràtic.

Resulta ser que ell, i la gent més espavilada de la seua generació, nascuts els anys quaranta i cinquanta, van descobrir que el règim de Franco es fonamentava en un nacionalisme espanyol absolutament retrògrad i tronat, cosa que els dugué a pensar que *“el nacionalismo era el último de los recursos imaginables para ir en busca de una identidad colectiva”*. De nacionalisme oficial, doncs, en tenien massa, i la identitat col·lectiva, igualment oficial, era tan forta que empatxava. Per tant, amb perfecta lògica, van viatjar una mica i es van fer demòcrates: *“sólo porque el nacionalismo de cartón piedra que trataron de inculcarnos se cuarteó al exponerse a los aires procedentes de Europa y Estados Unidos nos volvimos insensibles pero definitivamente demócratas.”* Això, per molt curiós que sembla, els passava a xicots molt intel·ligents de Madrid i de Valladolid, o diuen que els passava: que es van fer demòcrates com a reacció contra el nacionalisme es-

panyol. El problema és que confonien, i confonen encara, *“nacionalismo español”* amb patrioteria franquista, retòrica imperial, *yugos y flechas*, i altres fantasies retòriques i ornamentals. El nacionalisme de veritat, l’espanyolisme profund, ni se’l plantegen com a problema: hi viuen dins, és part de la seua substància. Tenen estat, exèrcit i moneda, monarquia (amb república seria igual), ministeri d’hisenda i companyia tabacalera, ho tenen tot, sobretot el reconeixement intern i extern com a nació sobirana. No es pot demanar més, en la matèria. I quan els altres demanem només la meitat de tot això, només una tercera part, s’escandalitzen: però com pot ser que ara us feu nacionalistes quan nosaltres ja no ho som?, diuen.

Diuen que, com ara ells són demòcrates i no nacionalistes, esperaven que als altres els passaria igual i que *“el aire de la democracia los impregnaria de valores universalistas”*, etc. Lamentablement, com sap tothom *“nada de eso ha ocurrido: a medida que el nacionalismo español dejaba de ser el fundamento coactivo de nuestro sistema político, los nacionalismos vascos y catalán han pugnado por construir con distintos grados de agresividad una identidad separada, marcar la frontera de un ‘ellos’ y un ‘nosotros’, contener, levantando barreras, la inevitable pendiente hacia una sociedad multicultural y plurinacional”*. De manera que la cosa és perfectament clara. D’una banda hi ha “ells”, els bons nacionalistes espanyols plurinacionals multiculturals sense barreres, i d’altra banda “nosaltres”, els dolents bascos i catalans nacionalistes uninacionals monoculturals (monolingües també?) tancats per altes barreres que alcem contra el curs de la història, etc. I per si fóra poc pecat, no som demòcrates, com ells. *“Vaya por Dios”*, que diuen allà, els pluriculturals multilingües sense barreres, ni demòcrates som.

Ni demòcrates, perquè aprofitant unes paraules incivils i poc prudents del senyor Arzallus, l’autor de l’article (Santos Juliá de nom), engalta, i conclou: *“Arzalluz demuestra que nacionalismo y democracia se encuentran como sospechábamos, en relación inversa: mientras más haya de lo uno, menos habrá de la otra, y viceversa.”* Ja veuen quines coses. Es miren cada matí a l’espill, i es veuen transparents.